

ÎNCHEIERE

01 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Roman Anucica,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Roman Anucica împotriva Eugeniei Anucica, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor și,

cererea reconvențională depusă de Eugenia Anucica împotriva lui Roman Anucica, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Buiucani, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 10 februarie 2021, Roman Anucica a depus cerere de chemare în judecată împotriva Eugeniei Anucica, intervenient accesoriu DASPF Hîncești cu privire la desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor.

În motivarea acțiunii, a indicat că, la 25 decembrie 2008 a înregistrat căsătoria cu Eugenia Mahu. În căsătorie, la XXXXX s-a născut copilul minor XXXXX.

A menționat că, de mai mult timp între el și soție au apărut neînțelegeri din diferite motive și la sfârșitul lunii ianuarie 2021 s-au despărțit, pârâta plecând de acasă. De atunci nu mai locuiesc împreună și nu duc o gospodărie comună. Copilul a rămas cu el, având grijă de fiica minoră.

A solicitat desfacerea căsătoriei încheiate cu pârâta și stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX cu reclamantul.

La 01 aprilie 2021, Roman Anucica a depus cerere de chemare în judecată suplimentară, solicitând inclusiv încasarea din contul Eugeniei Anucica în beneficiul său a pensiei pentru întreținerea copilului minor XXXXX în mărime de ¼ din toate veniturile lunare, începând cu ziua înaintării acțiunii până la majoratul copilului.

Suplimentar reclamantul a indicat că pârâta nu acordă ajutor material pentru întreținerea copilului minor, necătând la faptul că este angajată oficial și are un venit stabil.

La 16 iunie 2021, Eugenia Anucica a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Roman Anucica, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Buiucani, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, în anii de căsătorie, în relațiile familiale s-a creat o atmosferă apăsătoare, de neînțelegere, certuri permanente, toate acestea fiind create de către Roman Anucica, care cu orice ocazie o înjosea și umilea, aplicând chiar și violența fizică.

A susținut că, Roman Anucica face abuz de băuturi alcoolice și începând cu 02 februarie 2021 nu mai locuiesc împreună, dânsa trecând cu traiul în XXXXX. Copilul minor XXXXX își face studiile la Liceul Teoretic XXXXX din XXXXX.

A indicat că, la 23 ianuarie 2021, tatăl pârâtului, Oleg Anucica, aflându-se în or. Hâncești, unde locuiau foștii soți, fără motive a aplicat violența fizică asupra dânssei, cauzându-i comotie cerebrală, totodată, i-a interzis să mai locuiască în apartament, al cărui proprietar este fostul socru, motiv din care a fost nevoită în acea noapte să părăsească locul de trai. De asemenea, în acea seară, pârâtul și părinții acestuia, i-au interzis să ia copilul minor cu dânsa. Dat fiind faptul că la acel moment nu avea alt loc de trai, iar copilul își face studiile în XXXXX, pentru a nu-l trauma psihologic prin schimbarea locului de trai pe timp de noapte și a locului de studii, a lăsat copilul să locuiască în acel apartament. În următoarele zile, nu a putut să-și vadă copilul, deoarece bunei îi interzic copilului să comunice cu mama, fapt inadmisibil.

A considerat că, domiciliul copilului minor urmează a fi stabilit cu mama, obligându-se să respecte toate drepturile pârâtului de a participa în mod efectiv la creșterea și dezvoltarea copilului.

A afirmat că, este angajată oficial în câmpul muncii în funcție de agent principal al grupului de escortă al Secției pază și escortare a Penitenciarului nr. 13 Chișinău, are un salariu lunar de 6 625 de lei, are loc de trai cu condiții bune, astfel, poate oferi toate condițiile necesare pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a copilului minor, XXXXX . Pârâtul, la rândul său, este și el angajat oficial în câmpul muncii, are un salariu lunar în mărime de aproximativ 4000 de lei, fapt care îi permite să contribuie material la întreținerea copilului minor.

A solicitat desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor cu mama, încasarea din contul lui Roman Anucica în beneficiul dânssei a pensiei de întreținere pentru copilul minor în mărime de $\frac{1}{4}$ din salariu și din alte venituri și a cheltuielilor de judecată în mărime de 140 de lei cu titlu de taxă de stat și 6 000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Hâncești, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Roman Anucica împotriva Eugeniei Anucica, intervenient accesoriu DASPF Hâncești cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor.

S-a desfășurat căsătoria încheiată între Roman Anucica și Eugenia Anucica,

înregistrată de către Oficiul Stare Civilă Hîncești, la data de 25 decembrie 2008, cu numărul 275.

S-a încasat de la Roman Anucica și Eugenia Anucica în beneficiul statului, taxa de stat la eliberarea certificatului de divorț în mărime de a câte 100 de lei, de la fiecare parte. S-a stabilit domiciliul copilului minor XXXXX , născută la XXXXX, cu tata, Roman Anucica.

S-a încasat de la Eugenia Anucica în beneficiul lui Roman Anucica, pensia de întreținere pentru copilul minor XXXXX , născută la XXXXX, în mărime de $\frac{1}{4}$ din salariu și/ sau alte venituri lunare, din momentul înaintării acțiunii civile, 01 aprilie 2021, până la atingerea majoratului de către copilul minor.

S-a încasat de la Eugenia Anucica în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 150 de lei, de la care a fost scutit reclamantul la depunerea capătului de cerere privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

S-a respins acțiunea reconvențională depusă de Eugenia Anucica împotriva lui Roman Anucica, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Buiucani, mun. Chișinău, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de avocatul Ciobanu Vadim, în interesele Eugeniei Anucica și s-a menținut hotărârea din 28 decembrie 2021 a Judecătoriai Hîncești, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Roman Anucica împotriva Eugeniei Anucica, intervenient accesoriu DASPF Hîncești cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor și la acțiunea reconvențională depusă de Eugenia Anucica împotriva lui Roman Anucica, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Buiucani, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, compensarea cheltuielilor de judecată.

La 05 septembrie 2022, Eugenia Anucica, reprezentată de avocatul Vadim Ciobanu, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii inițiale și admitere integrală a acțiunii reconvenționale.

Prin decizia din 21 decembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Eugenia Anucica, reprezentată de avocatul Vadim Ciobanu.

S-a casat decizia din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Roman Anucica împotriva Eugeniei Anucica, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, și la acțiunea reconvențională depusă de Eugenia Anucica împotriva lui Roman Anucica, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Buiucani, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, compensarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă

cererea de apel depusă de avocatul Vadim Ciobanu, în interesele Eugeniei Anucica.

A fost casată hotărârea Judecătorei Hîncești, sediul Central, din 28 decembrie 2021, în partea stabilirii domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor și a cheltuielilor de judecată și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre după cum urmează:

A fost admisă parțial cererea reconvențională depusă de Eugenia Anucica.

Se stabilește domiciliul copilului minor XXXXX, născută la XXXXX cu mama copilului, Anucica Eugenia.

A fost încasat din contul lui Anucica Roman în beneficiul Anucica Eugenia pensia de întreținere a copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, în mărime de 1/4 din salariul și alte venituri lunare, începând cu 16.06.2021 până la atingerea majoratului de către copil.

A fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Roman Anucica în partea stabilirii domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor.

A fost încasat din contul lui Anucica Roman în beneficiul Anucica Eugenia cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în instanța de fond în mărime de 140 de lei, taxa de stat în instanța de apel în mărime de 332,50 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6 000 de lei. În rest, hotărârea Judecătorei Hîncești, sediul Central, din 28 decembrie 2021, a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, prin cererea de apel apelanta Anucica Eugenia a contestat hotărârea instanței de fond doar în privința stabilirii domiciliului copilului minor, XXXXX cu tatăl său, Anucica Roman și încasarea de la ea în beneficiul acestuia a pensiei de întreținere a copilului minor.

A apreciat că, urmează a fi admisă cererea de apel depusă de avocatul Vadim Ciobanu, în interesele Eugeniei Anucica, fiind casată hotărârea Judecătorei Hîncești, sediul Central, din 28 decembrie 2021, în partea stabilirii domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul și în această parte fiind pronunțată o nouă hotărâre după cum urmează: se stabilește domiciliul copilului minor XXXXX, născută la XXXXX cu mama copilului Anucica Eugenia, se încasează din contul pârâtului Anucica Roman în beneficiul reclamantei Anucica Eugenia pensia de întreținere a copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, în mărime de 1/4 din salariul și alte venituri lunare, începând cu 16.06.2021 până la atingerea majoratului de către copil.

La acest capitol, instanța de apel a reținut că instanța de fond și-a bazat decizia de stabilire a domiciliului copilului minor XXXXX cu tatăl Anucica Roman, în baza opiniei copilului minor XXXXX, expuse în cadrul audierii ultimei, instanța aplicând eronat prevederile legale ce guvernează dreptul copilului minor de a-și alege cu care dintre părinți va domicilia după desfacerea căsătoriei dintre părinți. Instanța de apel a constatat că copilul minor XXXXX are vârsta de XXXXX ani, respectiv determinarea domiciliul ultimei nu poate avea loc prin alegerea acesteia cu care dintre părinți vrea să locuiască, dar urmează a fi stabilit luând în considerare toate circumstanțele, atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condiții de trai etc.).

Astfel, instanța de apel a concluzionat că, după plecarea Eugeniei Anucica din

familie, rezultatele la învățătură a minorei XXXXX au scăzut mult, totodată a avut loc constatarea vătămarile corporale de pe suprafața mâinilor minorei XXXXX care au fost provocare de către cea din urmă prin automutilare. Prin urmare, în astfel de circumstanțe, va fi în interesul suprem al copilului minor stabilirea domiciliului fiicei XXXXX, cu mama sa, Eugenia Anucica.

La 04 mai 2023, Roman Anucica a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând anularea deciziei contestate, cu pronunțarea unei decizii privind menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocând în esență că, nu a fost citat pentru ședințele de judecată din apel, fiind înștiințat despre examinarea cauzei urma să solicite audierea copilului minor, or, copilul având 14 ani urma în corespundere cu prevederile art. 63 din Codul familiei, să exprime personal cu care părinte urmează să locuiască.

De asemenea, a notat că instanța de apel nu a luat în considerație faptul că copilul minor până în prezent locuiește cu dânsul și se află la întreținerea sa, însă s-a dispus încasarea de la recurent pentru fiică în beneficiul intimatei pensia de întreținere în mărime de 1/4 din salariul și alte venituri lunare, începând cu 16.06.2021, adică în perioada în care se află la întreținerea sa.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 15 februarie 2023.

La 24 martie 2023, copia deciziei din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată prin intermediul poștei electronice în adresa participanților la proces (f.d. 246-246 verso).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Roman Anucica, la 04 mai 2023 (data de pe plicul poștal), se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 08 iunie 2023, a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Roman Anucica, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele dosarului.

La 26 iunie 2023, DPDC sectorul Buiucani, mun. Chișinău, a depus referință pe marginea recursului declarat, solicitând ca la pronunțarea hotărârii să se țină cont în exclusivitate de interesul superior al copilului minor.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru

principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Roman Anucica a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Roman Anucica, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Roman Anucica.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc